

V spomin junakom belega prostranstva

Štirideset let poteka, odkar se je prepustil Fritjof Nansen s svojo slavno jadrnico »Fram« le- denemu toku, da bi po njem dosegel severni te- čaj. Dne 20. septembra 1893 je došel Nansen do roba Ledenege morja. Zdal ni mogel več dalje in tvegal je poizkus, da ladja zamrzne v polarnem ledu.

Trikrat se je odpravil Nansen s svojo »Fram« proti severnemu tečaju. Potem so ladjo upokojili in jo zasidrali v luki Oslo. Zdal pa so slavno starino reaktivirali: Norvežani so v notranjosti ladje uredili prvi plavajoči polarni muzej, ki ga te dni slo- vesno blagoslove.

Mnogoštevilne so bile ekspedicije, ki so sku- šale doslej priti na severni in južni tečaj. Marsika- tere raziskovalce je spremljala sreča ter so se vračali ob radostnem vzlikanju vsega kulturnega sveta. Veliko drugih pa je za večno izginilo v več- nem ledu. Vsem tem je posvečen novi muzej. Vsi predmeti teh ekspedicijskih, ki so jih hranili kjerkoli na svetu, so sedaj zbrani na jadrnici »Fram«. Mrtvi predmeti in porumeneli zapiski spominjajo na ju- naštvu »starih« časov, ko je še Fritjof Nansen raz- iskoval nepoznano Grenlandijo.

Z globokim ganotjem ogleduje človek posa- mezne predmete tega muzeja. Imena Byrd, Scott, Nansen, Amundsen in druga nam vstajajo v spo- minu. V eni izmed kajut vidimo dva majhna čolna, imenovana grenlandska kajaka. Izdelovanja teh

avojevrstnih čolnov se je bil naučil Nansen pri Eskimih, ko je bil meseca junija 1888 prvič odrinil proti tečaju. Sodobnik 20. stoletja, ki se spreleta nad severnim tečajem z letalom in Zeppelinom, se smehlja ob pogledu na ozke in nerodne orehove lupine. V 90-ih letih pa so Nansenu izvrstno slu- žile. V drugi kajuti vidimo pod steklom čisto do- gnane, vse razcefrane obleke. Nekoč so jih nosili različni raziskovalci in zdaj pripovedujejo o pre- stanih nevarnostih in stiskah. Tu vidiš tudi čoln, v katerem sta Nansen in Swerdrup sedem dni blo- dila po Lednem morju in ki jima je po tisočeri- h nevarnostih rešil življenje. V večjem prostoru je razstavljena oprema Amundsenove ekspedicije na južni tečaj: šotor, sani in celo kuhinjska oprema. Scott je umrl na tečaju strašne smrti: za lakoto. V zadnjih dnevih ni imel nobenega človeka, ki bi mu bil kakorkoli v pomoč. Samo njegov dnevnik in par predmetov vsakdanje rabe so bili večno nema pričr njegovega smrtnega boja. Zdal nam pri- povedujejo o tem junaku, in tako gre dalje po vseh prostorih na ladji, tudi najmanjši predmet spomi- nja na kako polarno dramo.

»Fram« ne bo več ležala priklenjena v oslan- ski luki. Muzejski voditelji nameravajo z njo ob- iskati ne le domača, marveč tudi inozemska prista- nišča, da bo mogla vsa Evropa spoznati te nebog- ljene priče človeškega junaštva in žrtve za na- predek.

Butamtam — domovanje kač

Sao Paulo imenujejo »Chicago Južne Amerike«; malo desetletij se je razvilo to braziljsko indu- strijsko središče iz malih početkov v milijonsko mesto. Vendar pa je za Evropa mnogo bolj zani- mavni neki zavod v njegovi bližini: Butamtam.

Avto nas v divji vožnji odpelje iz mesta in krene na grič, ki ga prerasča mogočen park. To je Butamtam. Velik botanični vrt, vendar ne tako

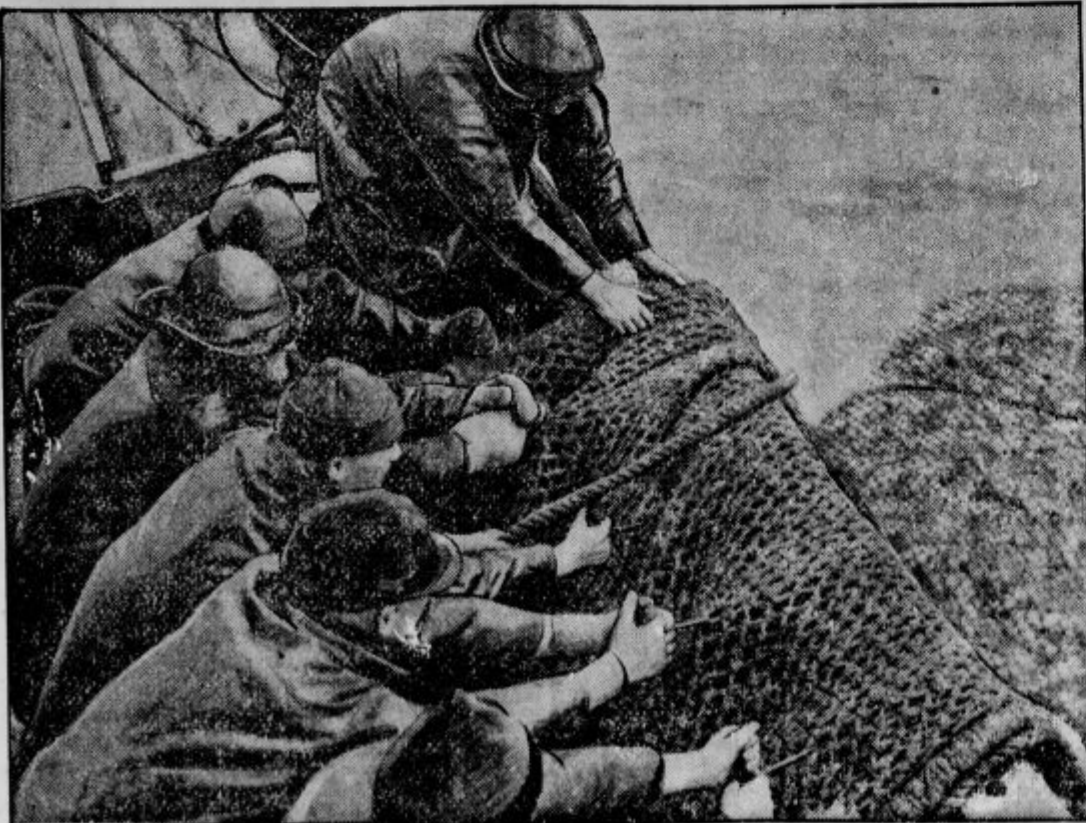
in potegne iz nje cel klopčič gomazežih modrasov. Potem jih stvarno prebere, pri čemer pazljivo motri vsako žival in tiste, ki se vzpenjajo v vis, s hitro kretljivo vrže s palico v vodo. Z razcepljenim koncem palice pritisne potem glavo ene izmed kač ob tla, jo s hitro kretljivo zgrabi za vrat in dvigne kvišku. Kača zazija, telo ji pa medlo visi nizdol. Pomočnik, ki je prav tako oborožen s po- dobno palico, z dvema prstoma stisne strupeni kačji zob — in strup kaplja na podloženo stekleno ploščo. Potem vrže kačo kakor izžeto limono brez- brižno v stran.

To je torej Butamtam, veliki braziljski kačji in- stitut, eden izmed obeh zavodov te vrste, ki ob- stojata na svetu. Tu goje vse znane strupene kače, od modrasa in gada do koraljne kače, različnih vrst kobre in silne klopotače. V laboratoriju, ki

Ljubljenci angleškega občinstva: Hčerki vojvode Yorškega, drugega sina angleškega kralja, triletna Marjetica-Rozika in sedenletna princezinja Eli- zabela. Vidimo ju pred njuno majhno hišico, v kateri čisto sami gospodinjata. Ti dražestni deklici Angleži kar obožujejo. Če se princ Valeški ven- darle še ne poroči ali ostane brez potomstva, po- tem bo za njim zasedla starodavni angleški prestol princezinja Elizabeta.

boгат in bohoten kakor v Riu, ker tu tropične rast- line ne uspevajo povsem dobro. Vendar pa nas ne zanima toliko park kakor nekaj drugega, kar je čalo temu kraju ime. In glej — že vidimo sredi parka štiri velike kvadrate, ki jih obdaja pičel meter širok jarek. V enakomernih razdaljah se dvigajo na teh kvadratih uljem podobni kameniti hrički, ki imajo spodaj majhno, približno dvajset centimetrov veliko odprtino. Pred odprtinami la- zijo po tleh kače, majhne in velike kače, vseh barv in vrst. Lazijo po zemlji, plavajo po vodi v jarku. Mož, ki nas spremlja, zakorači brez strahu med njimi, poseže s palico v eno izmed votlin

lov na slanike: Krepeke ribiške pesti vlečejo na krov težke mreže. V severnem morju so se začeli za ribiče tednj najnapornejšega dela, ki se pa obilo izplača. Med norveško in angleško obalo se dreg- njajo ogromne jate slanikov in na tisoče ribiških čolnov vseh mogočih narodnosti pospravlja to blesteče, gibko obilje.

Sijajno madjarsko narodno slavlje: Procesija s skrinjico sv. Štefana, v kateri se nahaja svetnikova desna roka. Procesija se vrši vsako leto na dan sv. Štefana. Prisostvujejo ji vsi velikaši in dostojanstveniki.

Žalosten konec proslulega godca

Nekoč svetovno znani ogrski godbenik Ale- ksander Miskolc se je v Szegečinu zaradi bede obesil. Miskolc je pred vojno z lastnim simfonič- nim orkestrom potoval po Ameriki, Aziji in Avstra- liji. V vojni je postal invalid in v zadnjem času je moral za male novce prodati tudi svoje mojst- rske gosli, s katerimi je bil potoval po svetu. V Sarvarju je zapustil ženo in hčer v taki revščini, da nista mogli niti na njegov pogreb.

Chicaški rekord

Po najnovejši uradni statistiki se je zgodilo 1930-31 največ zločinov na svetu v Chicagu. V Londonu so prišli na vsakih 100.000 prebivalcev po 4 umori, v Parizu po 5, v Chicagu pa po 40.

Mučenje živali: Pri blkoborbah nabode preganjani bik konja na roge, piccadore pa zabode biku sulico v pleča. Ali je to dostojno krščanske kulture in 20. stoletja?

se nahaja v neposredni bližini, predelujejo strup v zdravilne serume, ki pomagajo proti kačjemu pi- ku. Težavno in nevarno delo, o katerem svet le malo ve in se mu požrtvovalno posvečajo molčeči učenjaki.

Ko se kasno zvečer z železnico vračamo v Sao Paulo, vidimo tod in tam kresove, v katerih seži- gajo — kavo.

Morje požrla tri otroke

Na morsk obali blizu Huelve na Španskem so otroci iskali školke. Upali so si pa predalet in presenetila jih je plima. Neki oče je še mogel re- šiti svojega sina in nekega drugega otroka, kopa- liščni gosti pa so rešili še dva otroke. Tri otroke pa je naraslo vodovje potegnilo s seboj in so pred očmi navzočih utonili. Njih kriki na pomoč so do zadnjega pretresali ozračje.

Šolski otroci se uče telefonirati

Angleška poštna uprava je razposlala šolam te- lefonske aparate, da morejo otrokom nazorno po- jasniti, kako se dogaja telefonsko prenašanje go- vorja in kako je treba telefonirati. Otroci se sezna- nijo tudi z znaki, če je telefon zaseden ali prost. Tako se že otroci usposobijo ravnanju s telefonom in se ga bodo mogli v slučaju potrebe brez ovir poslužiti.

Novo okno za praško stolnico sv. Vida

Praška zavarovalnica »Slavija« je darovala za obnovljeno stolnico sv. Vida v Prahi okno. Okno nosi napis: »Bogu v hvalo, domovini v slavo, umet- nosti v čast!« Okno je poslikal s prizori iz življenja sv. Cirila in Metoda Alfonz Mucha.

Dunajski nadškof kardinal Innitzer, ki organizira pomoč za stradalajoče kmete v Sovjetski Rusiji.

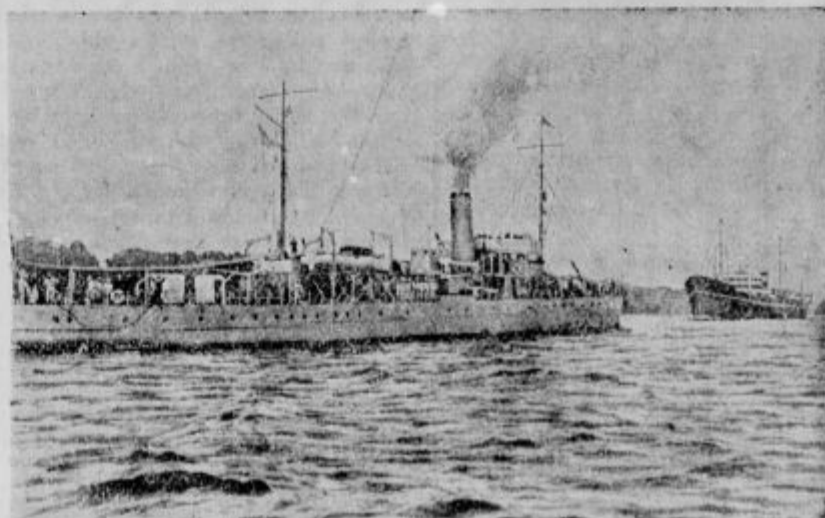
Kino izprija tudi divja plemena

Otoke Fidži, Samoa, Nove Hebride in druge so poplavili Američani s svojimi dvomljivimi filmi. An- gleške oblasti ugotavljajo, da so postali otočani, odkar so se seznanili s kinom, mnogo slabši ljudje, nego so bili prej. Posebno razpaljujejo njihove strasti filmi, v katerih pokajo revolverji in se vrste umori. Tako pogublja belo pleme temnopolta ljud- stva enkrat z žganjem, potem pa s filmi.

»Slišite, bojim se, da ste zasedli moj prostor!«
»Nič se ne bojte, pod pogojem seveda, da ne zahtevate, naj se umaknem.«

»Čudno, ti imaš tako temne lase, tvoj bratec je pa čisto plavolas.«
»Seveda, ker sem bila že na svetu, ko si je začela mamica barvati lase.«

Francoski obisk v Hamburgu: Francoska obveščalka »Ancree« je priplula v hamburško luko. To je po vojni prvi obisk francoske vojne mornarice na Nemškem.

Otrokom za šolo – čevlje **Rata**

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega dragega očeta, starega očeta, tasta in strica, gosp.

Franjo Mulačeka

se vsem najpriskrneje zahvaljujemo.

Ljubljana, 26. avgusta 1933.

Žalujoči ostali.

„JADRAN.“

Radio za vsakega

PHILIPS 2 cevni baterijski sprejemnik

„Sava“

z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 90.—.

PHILIPS 2+1 cevni mrežni sprejemnik

„Jadran“

z vdelenim zvočnikom. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 170.—.

Dobi se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVO

H. SUTTNER, LJUBLJANA 9

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 1 B (poleg nebotičnika). — ZAHTEVAJTE BREZPLACNI CENIK!

Preselitev!

Cenj. damam vljudno sporočam, da sem preselila svojo že nad 25 let obstoječo trgovino iz Židovske ulice 3

v Šelenburgovo ulico 6

ter zagotavljam vsako damo, da bom vedno postregla najsolidnejše v kvaliteti in ceni.

Se priporoča modni salon

Stuchly-Maške

Poznate to plavolasko?

Tako sprašujejo moški, kjer se pojavi. S svojimi prekrasnimi svetloplavimi lasmi očara vso svojo okolico. To je njen uspeh, istočasno pa tudi uspeh specialnega šampona S. Y. S ki varuje lase pred nelepim potemnjenjem in naredi potemnele lase in lase brez sijaja svetle in svileno mehke. Že prvi poizkus Vas bo o tem prepričal! Oprema za enkratno uporabo Din 6.— a za trikratno Din 12.— — Dobi se povsod.

Naznanilo preselitve.

Uljudno sporočam cenj. občinstvu, da sem preselil svojo KRZNARSKO DELAVNICO iz GOSPOŠKE ULICE št. 3 v

Židovsko ulico št. 3, ter da sem istotam otvoril trgovino s krznom in krznarskimi izdelki

Na podlagi svojih 25 letnih izkušenj in prakse v tej stroki, bom za morel ustreči vsem željam sl. občinstva. — Na zalogi imam kože vseh vrst ter bom cenjena naročila izvrševal po najnovejših pariških in dunajskih modelih.

Priporočam se cenj. občinstvu za vsakovrstna krznarska dela.

DELO PRIZNANO SOLIDNO!
CENE NAJNIZJJE!

Z odličnim spoštovanjem

Franc Kenk
splošno krznarstvo

v Ljubljani, 27. avgusta 1933.

ZAHVALE

Za takoj izplačano celo zavarovano vsoto po umrlem možu se zavarovanju KARITAS najtopleje zahvaljujem. Zavarovan je bil šele 15 dni in KARITAS mi je izplačala večji znesek kakor bi ga dobila pri Zadrugi samopomoči, kjer je bil prej zavarovan. (KARITAS izplačuje cele zavarovane vsote brez ozira na število in plačilo članov).

Hočko Pohorje, 22. VIII. 1933.

Cveček Marija, l. r.

Po umrlem očetu mi je KARITAS takoj izplačala zavarovano vsoto. Ker je to zavarovanje res na pravi podlagi, ga vsem priporočam.

Šmartno pri Slovenjgradcu, 12. VIII. 1933.

Ivan Krpač, l. r.

Posmrtninskemu zavarovanju KARITAS se za takojšnjo izplačilo zavarovane vsote iskreno zahvaljujem.

Ščavnica, 23. VIII. 1933.

Kediš Rudolf, l. r.

K
A
R
I
T
A
S

BANKA BARUCH 15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-04 Bruxelles.
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris.
HOLANDIJA: No. 1458-05 Ned. Dienst.
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

GROZDJE,

češplje, melone ter drugo sadje in zelenjava najceneje in najboljše pri

Evgen Lederer

bančno in kom. društvo eksport sadja in zelenjave
Novi Sad, Wilsonov trg 7

Skladišče: Temerinska 21. Telefon 22-14 u. 30-15

Raznovrstne knjigoveške potrebščine platno usnje, marmor, papir, zlato, sukanec itd. Vam nudim po najnižjih cenah

A. Janežič
Ljubljana, Florjanska ul. 14
TELEFON 3220 TELEFON 3220

Ljudska posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Dijakom srednjih šol!

Šola „PRIVATNA NASTAVA“, Njegoševa 29, Beograd, tel. 21-601, prične z vpisovanjem dijakov na gimnazijo.

Učenci, ki ponavljajo razred ali so izgubili pravico do rednega šolanja, lahko dovrše v enem letu dva razreda in s tem nadomestijo izgubljena leta. Učenci, ki so padli pri sprejemnem izpitu ali če ga niso polagali, lahko napravijo sprejemni izpit in I. razred, da se potem vpišejo v II. razred.

Priprava poznano najboljše. Poučujejo strokovnjaki in najboljši profesorji in je vsakemu pridnemu učencu uspeh zasan. V šoli sami obstoji odlični penzionat, v katerega se sprejemajo tudi učenci, ki se žele redno šolati v Beogradu. — Vpisovanje se prične 11. septembra.

**V LJUBLJANI stanujete
najboljše in najcenejše v**

Grand Hotelu „Union“

Miklošičeva c. 1, v centru mesta,
nedaleč od glavnega kolodvora

Cene hotelskim sobam so se
znatno znižale
(od 18 do 30%)

Moderno opremljena soba s tekočo gorko in mrzlo vodo stane sedaj samo od
Din 30.50 dalje.

Pri daljšem bivanju in za skupine še posebni popust. Najzornejša in najvestnejša postrežba. Lastni avtobus na kolodvoru.

Hotel ima 90 moderno opremljenih sob s tekočo gorko in hladno vodo, centralno kurjavo, svetlobne signale, dvigala in druge udobnosti. — Kavarna „Union“ je znana kot najboljše kavarna mesta.